

„Összefogásban a migráció kihívásai ellen”

„United against the challenges of the migration”

Az Európai Unió
“Európa a polgárokért”
programjának társfinanszírozása

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Összefoglaló kiadvány az „Európa a Polgárokért” Program keretében megvalósult
testvértelepülési találkozó szakmai programjainak
tematikus megállapításairól, üzeneteiről

Compositive publication of thematic findings and messages of the professional
programmes of the twin-town reunion implemented within the frames of the pro-
gramme „Europe for Citisens”

Co funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union.
This document has been prepared for the European Commission however it
reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be
held responsible for any use which may be made of the information
contained therein.

Mórahalom (Magyarország), 2016. július 14-18.

“A jelenlegi, az Európai Unió eddigi történetének egyik legnagyobb kihívását jelentő globális migrációs válság kezelésében – a pán-európai és a tagállami szintű beavatkozások mellett – a lokális, a polgárok aktív bevonásán alapuló válaszok felértékelődése figyelhető meg. Nem csak az önhibájukon kívül nehéz, szinte kilátástalan helyzetbe került embertársaink életkörülményeinek javítása, hanem az Európai Unió hosszú távú perspektívája, fennmaradása szempontjából is kulcsfontosságú, hogy a jelenlegi humanitárius krízis időszakában miként lehet a szolidaritást előmozdítani. Az emberi méltóságot összefogással, az őszinte párbeszéd útján megerősíteni.”

“In the present context of the global migration crisis, probably the most difficult challenge in the history of the European Union so far, besides the intervention on pan-european and member state level, local solutions based on active involvement of the citizens gain an increasing importance. Fostering solidarity acquires a key role during the present period of humanitarian crisis from the point of view of improving the living conditions of our fellow-creatures who got in a hopeless situation through no fault of their own, but also from the point of view of long-term perspectives and subsistence of the European Union. Human dignity must be strengthened by unity and sincere dialogue. “

A jelenlegi, az Európai Unió eddigi történetének egyik legnagyobb kihívását jelentő globális migrációs válság kezelésében – a pán-európai és a tagállami szintű beavatkozások mellett – a lokális, a polgárok aktív bevonásán alapuló válaszok felértékelődése figyelhető meg. Nem csak az önhibájukon kívül nehéz, szinte kilátástalan helyzetbe került embertársaink életkörülményeinek javítása, hanem az Európai Unió hosszú távú perspektívája, fennmaradása szempontjából is kulcsfontosságú, hogy a jelenlegi humanitárius krízis időszakában miként lehet a szolidaritást előmozdítani. Az emberi méltóságot összefogással, az őszinte párbeszéd útján megerősíteni.

A magyarországi Mórahalom városában, 6 ország 6 települése polgárainak részvételével, „Összefogásban a migráció kihívásai ellen” címmel, az EU „Európa a polgárokért” programjának keretében megrendezésre került rendezvényeken a migráció helyi kihívásaihoz kapcsolódó témákban került sor viták, tapasztalatcserék lefolytatására. A tematikus workshop-ok, helyszíni intézményi látogatások és az informális tapasztalatcsere platformjai biztosították azt a résztvevő európai polgárok számára, hogy az EU döntéshozói számára is hasznosítható – a pályázatban megfogalmazottaknak megfelelően változatos nézőpontok szerinti – válaszok, javaslatok kerüljenek megfogalmazásra a migrációs kihívások helyi hatásainak és kezelésének tapasztalatairól.

Európai polgárok migrációról szóló vitája, tapasztalatcseréje a balkáni migrációs útvonal uniós kapujában.

A Projekt megvalósítására magyar-szerb határmenti térségben került sor, amely a „balkáni migrációs útvonal” egyik uniós kapuját jelenti, és melynek települései (elsősorban a házigazda Mórahalom, valamint a közúti határátkelőkkal rendelkező Rösztke és Ásotthalom) „valóságos”, közvetlen, nagyjából 2 éves tapasztalatokkal

rendelkeznek abban, hogy a helyi polgárokat és szervezeteket milyen módon lehet a váratlan, ugyanakkor emberséges beavatkozást kívánó krízishelyzetekre felkészíteni.

Jelen kiadvány a 2016 júliusában megrendezésre került testvértelepülési találkozó szakmai programjának főbb, tematikus megállapításait összegzi, valamint a résztvevő polgárok közötti konszenzus alapján deklarált főbb üzeneteket fogalmazza meg.

Települési kihívások, helyi közösségek és önkormányzatok, közszolgáltatások

A települési workshopok résztvevői – városuk, községük általános bemutatása mellett – arra vállalkoztak, hogy a migrációs folyamatoknak a váratlan világpolitikai események és fordulatok következtében bekövetkezett eszkalálódásával előállt „rendkívüli helyzetet” higgadtan értékeljék. Továbbá, hogy megosszák egymással a nagyjából 2 éves önkormányzati tapasztalataikat, és azokat a politikai döntéshozók és más véleményformálók (köztük a média képviselői) számára is „közkinccs” tegyék.

Magyarország délkeleti határtérsége, a „Homokhátság” 2015-ben a balkáni útvonalon szinte egyik napról a másikra tömegessé váló migráció hatására egy rendkívüli krízis helyzetben találta magát. Maga a migráció nem volt új jelenség az itt élők számára, mivel már az 1989-es romániai forradalom, és az 1990-es évek délszláv válságai következtében gyakorlati tapasztalatokra tettek szert a szülőföldjüket elhagyni kényszerültek fogadásában. A jelenlegi helyzettel szintén olyan folyamatok eredményeként szembesültek, melyre nincsen ráhatásuk, ugyanakkor a jelenlegi migráció mind volumenében, mind összetételében új kihívásokat hozott.

In the present context of the global migration crisis, probably the most difficult challenge in the history of the European Union so far, besides the intervention on pan-European and member state level, local solutions based on active involvement of the citizens gain an increasing importance. Fostering solidarity acquires a key role during the present period of humanitarian crisis from the point of view of improving the living conditions of our fellow-creatures who got in a hopeless situation through no fault of their own, but also from the point of view of long-term perspectives and subsistence of the European Union. Human dignity must be strengthened by unity and sincere dialogue.

Within the frames of the programme „Europe for Citizens” town Mórahalom from Hungary organised an event entitled „United against the challenges of the migration”, with the participation of citizens from six towns located in six different countries, where debates and exchanges of experience took place about the local challenges caused by the migration. Thematic work shops, field visits to institutions and platforms of informal exchanges of experience assured the participant European citizens that, based on the local effects of the challenges of migration and their solutioning, answers and proposals will be formulated, consistent to the various approaches drafted in the Project, which can also be used by the EU decision makers.

The project will be implemented in the Hungarian – Serbian border region, which is considered one of the European entryways of the „Balkan migration route”. Townships located in this area –especially host town Mórahalom, but also Rösztke and Ásotthalom, which are road border crossing points, are in possession of a two-year real experience regarding the preparation of the population and of the institutions for unexpected crisis situations, which require humane intervention.

Debate and exchange of experience of European citizens about migration, at the gates of the Balkan migration route.

Present publication is a compilation that includes the conclusions of the main topics debated on the programmes organised in July 2016 and the messages formulated by the attending citizens on a consensual basis.

Township challenges, local communities and municipalities, public services

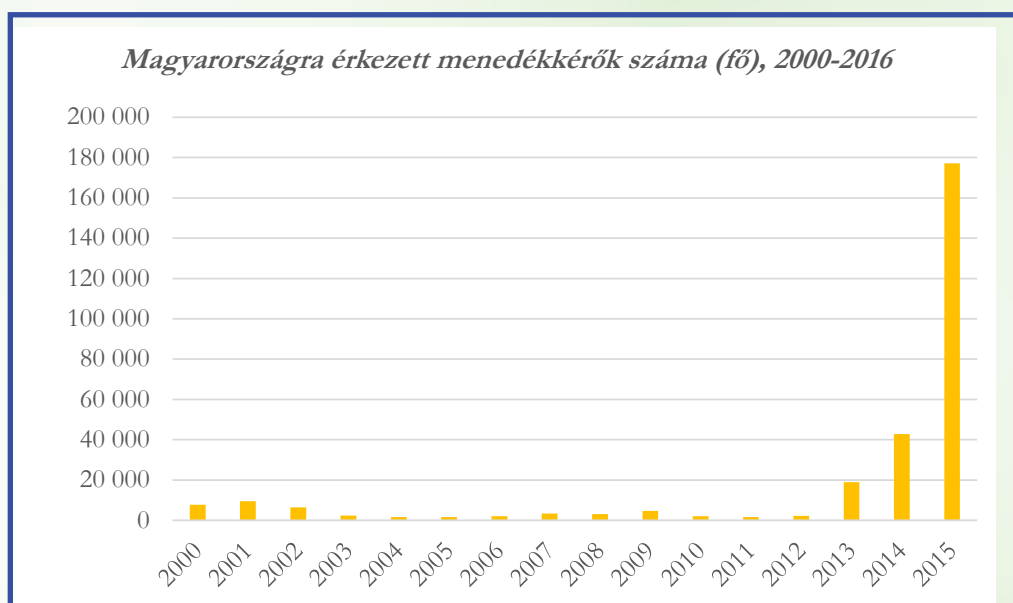
Beside the presentation of their own towns, participants of the „township workshops” engaged to make a balanced assessment of „extraordinary situations” generated by the escalation of unexpected events and turns in world politics as a result of the migration process. In addition, they shared their experiences accumulated in the last two years in terms of municipal activities, and make these accessible for the political decision-makers and other opinion leaders (including the representatives of the mass-media).

In 2015, Hungary’s South-eastern region called „Homokhátság” had to face a severe crisis situation due to the migration which became almost overnight en masse on the Balkan route. Migration as a phenomenon was not unknown for the local population, as they already gained experience in receiving people forced to leave their homeland since the 1989 Romanian revolution and the Balkan wars of the 90’s. At present, they are facing again a situation generated by a phenomena which is out of their control, while the volume and the structure of the present migration wave rises new challenges.

2015-ben a Magyarországra érkezett menedékkérők száma 177 ezer fő, 100 ezer helyi lakosra vetítve 1800 fő volt.

1989-ben és 1990-ben évente mintegy 18 ezer, míg 1991-ben 51 ezer fő menedékkérő érkezett Magyarországra. Utóbbi szám egészen 2015-ig a legmagasabbnak számított. A 2000-es évek első évtizedének viszonylagos nyugalmát (évente átlagosan 4 ezer fő kért menedéket Magyar-

országon) követően már 2013-ban közel 19 ezer főre, 2014-re 43 ezer főre ugrott a Magyarországra érkezett menedékkérők száma. A valódi robbanás 2015-ben következett be, amikor már több mint 177 ezren adtak be menedékkérelmet Magyarországon (lásd az alábbi grafikont). Ez 100 ezer magyarországi lakosra vetítve mintegy 1800 főt jelentett, miközben ugyanez az arányszám az Egyesült Királyság esetében mindössze 50 fő volt, és az EU-átlag is csak mintegy 250 főre volt tehető.

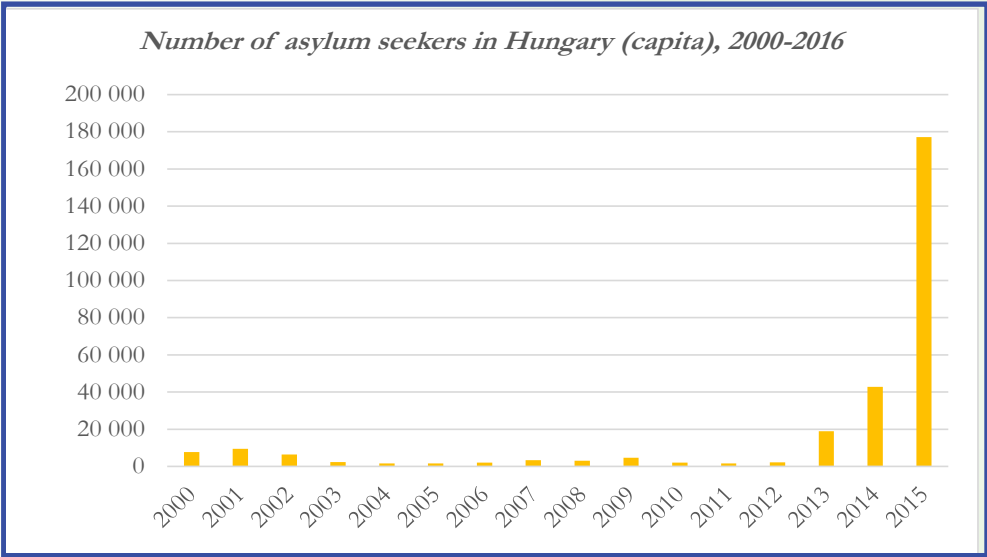
A folyamat már 2013-ban, a koszovóiak nagy létszámú megjelenésével megindult, akik „kijelölték” a migráció balkáni útvonalát.

Jelentősen megváltozott a menedékkérők származási ország (állampolgárság) szerinti összetétele is. Az 1980-as évek végén és az 1990-es években még jellemzően a szomszédos országokból, vagyis a magyarországgal azonos „kultúrkörből” érkeztek menekültek, jelentős számban

határon túli magyarok. 2013-ban és 2014-ben viszont már egyértelműen az akkor (már) háborúval nem sújtott Koszovóból érkező, valószínűsíthetően nem a politikai-vallási üldözés elől menekülő, hanem a jobb életkörülmények miatt Nyugat-Európába igyekvő koszovói polgárok domináltak (az összes menedékkérőn belüli arányuk 2013-ban 33%, 2014-ben 50% volt). Valószínűleg ők „jelölték ki” azt a balkáni migrációs útvonalat, melyen elindulva 2015-ben nagy tömegében már szíriaiak (36%),

In 2015, Hungary's South-eastern region called „Homokhátság” had to face a severe crisis situation due to the migration which became almost overnight en masse on the Balkan route. Migration as a phenomenon was not unknown for the local population, as they already gained experience in receiving people forced to leave their homeland since the 1989 Romanian revolution and the Balkan wars of the 90's. At present, they are facing again a situation generated by a phenomena which is out of their control, while the volume and the structure of the present migration wave rises new challenges. The annual number of immigrants that entered Hungary in 1989 and 1990 was around 18 thousand, while in 1991 increased to 51 thousand asylum seekers, the last figure being the highest until 2015. The relative serenity registered in the first decades after 2000 – meaning about 4 thousand asylum requests per year in Hungary – was

The number of asylum seekers in Hungary in 2015 was 177 thousand persons, a ratio of 1800 asylees per 100 thousand Hungarian citizens.

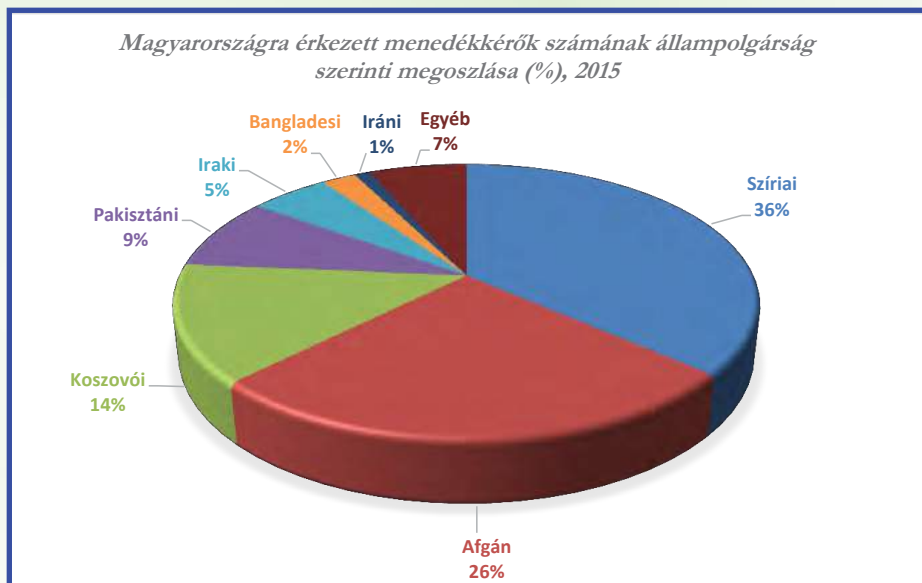

followed by considerable increase, that is almost 19 thousand in 2013 and 43 thousand in 2014 asylum seekers in Hungary. The real boom occurred in 2015, when more than 177 thousand asylum requests were registered in Hungary (see graphic below). This means a rate of 1800 asylees per 100 thousand capita of Hungarian citizens,

There were days in 2015 when 3-4 thousand people arrived daily in the „Homokháti” Microregion, inhabited by less than 50 thousand people, but having geographic features which were favourable for migration.

while this rate in the United Kingdom was 50, the average EU rate being of only 250. There had been also a radical change regarding the country of origin (citizenship) of the asylum seekers. At the end of the 80's and in the 90's asylum seekers came mostly from the neighbouring countries, meaning areas with an identical cultural background as Hungary's, including a large number of Hungarian nationals from the diaspora. However, in 2013 and 2014, the mass of immigrants was dominated by Kosovar citizens, which at that time were not any longer fleeing the post-war Kosovo because of political and religious persecution, but migrating to Western European countries for better living conditions (their proportion in the total number of asylum seekers were

(afgánok (26%), pakisztániak (9%), irakiak (5%) és bangladesiek (2%) érkeztek a Közel-Keletről, illetve Kelet-Afrikából, de jelentős maradt a koszovóiak (14%) beáramlása is (lásd az alábbi grafikont).

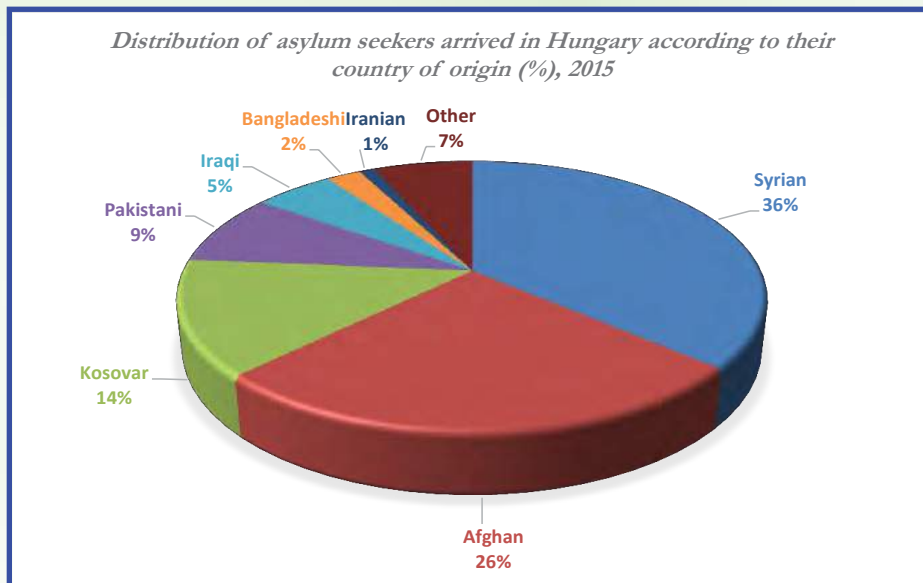
2015-ben voltak olyan napok, amikor akár naponta 3-4 ezer ember érkezett a kevesebb, mint 50 ezer ember által lakott, a migráció szempontjából kedvező földrajzi adottságokkal bíró homokháti kistérségbe.

A helyzet 2015. nyarán-őszén vált kritikussá, amikor naponta (!) 3-4 ezer fő is megjelent a magyar-szerb határ menti, 15 településből álló Homokháti Kistérség településein, melynek állandó összlakossága 2015-ben mindössze 45 ezer fő volt . A határ menti térséget a főbb földrajzi jellemzői gyakorlatilag „predestinálták” arra, hogy a jelenlegi

migrációs hullám egyik legfontosabb uniós tranzitónájává váljon. Szerbia felől három közúti, a rőszkei, a 2013-ban megnyitott ásothalmi, valamint a Homokháti Kistérséghez nem tartozó tompai határátkelőhellyel rendelkezik. A balkáni migráció egyik fővárosának számító szerbiai Szabadkával (Subotica) nem csak közúti, hanem vasúti összeköttetéssel is rendelkezik. Így – a 2015-ben 163 ezer főnyi lakossal rendelkező – Szeged nagyvárosa, ahonnan Budapest a leggyorsabban érhető el, vasúton, valamint közúton (a Belgrádot Budapesttel összekötő M5/E75 autópályán, valamint a „rég” 5-ös főúton) is gyorsan megközelíthető.

A viszonylag nagy földrajzi kiterjedésű, ugyanakkor relatíve alacsony népsűrűségű területen a lakosság jelentős hányada a települések „külsőterületeihez” tartozó „tanyákon” él. Továbbá, a térség (a magyarországi Dél-Alföld más térségeihez képest) erdőkkel viszonylag sűrűn borított. Mindezen földrajzi adottságok „ideálissá” tették a határtérséget, mind a menekültek, mind az embercsempészek számára, hogy itt igyekezzenek az Európai Unió területére belépni.

33% in 2013 and 50% in 2014). It was 33% in 2013 and 50% in 2014). It was probably them who „marked off” the Balkan migration route, which was then followed in 2015 by refugees from other geographic areas, as follows: Syrians (36%), Afghans (26%), Pakistanis (9%), Iraqis (5%) and Bangladeshis (2%) arriving via Middle East, respectively East Africans, but a substantial proportion (14%) is still represented by Kosovars (see graphic below).

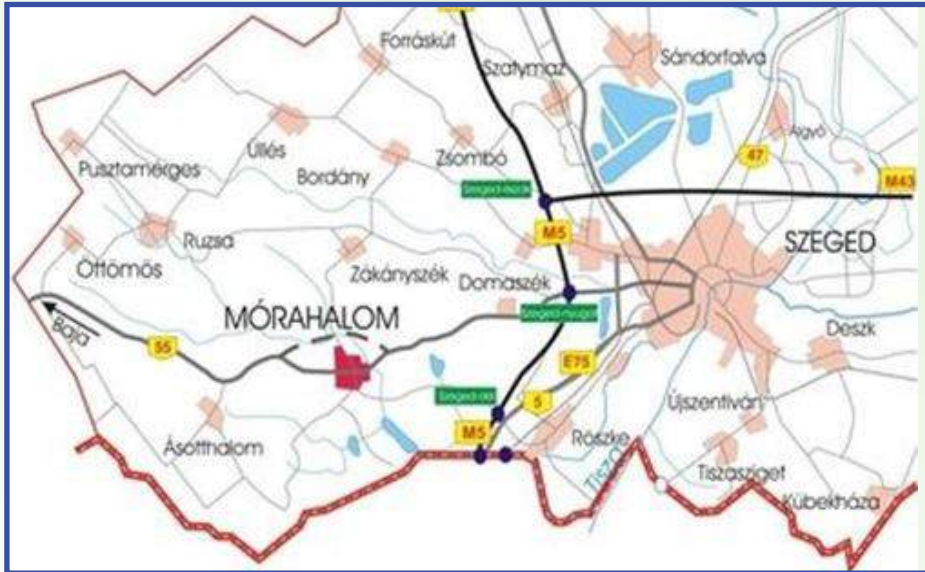

The situation became critical in the summer and autumn of 2015, when 3-4 thousand migrants reached daily (!) the 15 townships located in the Homokhát Microregion from the Hungarian-Serbian border area, having a total population of 45 thousand in 2015. Due to its geographic characteristics, the border area seems to be practically „predestinated” to become one of the main transit zones of the EU for the present migration wave. There are three border crossing checkpoints between Hungary and Serbia, one at Röszke, one -opened in 2013 – at Ásotthalom and another at Tompa, which is not part of the Homokhádi Microregion. Town Subotica from Serbia, considered one of „the capitals of Balkan migration”, has got both road and rail connection. Thus, the Hungarian city Szeged – with a population of 163 thousand in 2015, located on the highway M5/E75 and the „old” national road 5, connecting Belgrade with Budapest, and from where Budapest can be reached in the shortest time – became easy accessible bot hon road and rail.

There were days in 2015 when 3-4 thousand people arrived daily in the „Homokhádi” Microregion, inhabited by less then 50 thousand people, but having geographic features which were favourable for migration.

The majority of the population from this rather extended area with low demographic density live mostly in homesteads, located on the outskirts of the townships. Furthermore, forests are more extended in this area compared with other parts of the South Great Plain of Hungary. All these geographic features made the border region „ideal” for both refugees and human smugglers to make their entry into the European Union.

A magyarországi Homokháti Kistérség földrajzi elhelyezkedése és 2015. évi állandó lakónépessége

Mit tehetek, milyen eszközöket vonultathattak fel azok a helyi közösségek és az őket irányító településvezetők (polgármesterek), amikor hirtelen szembesültek a területükre már belépett vagy belépni készülő migránsok napi szinten akár több ezres tömegének helyi kezeléséhez kapcsolódó kihívásokkal? Milyen lokális válaszok születtek a globális migrációs válságban Magyarország délkeleti határtérségében?

A településvezetőknek nem az volt a feladatuk, hogy közjogi, világpolitikai, vagy éppenséggel gazdasági szempontok szerint értékeljék a migrációs folyamatokat. Azokat a helyi eszközöket, erőforrásokat, közszolgáltatási lehetőségeket kellett számba venniük, melyeket igénybe lehetett venni a rendkívüli helyzet normalizálása, a humanitárius katasztrófa megelőzése, de mindenekelőtt a helyi közösségek nyugalmanak megővése érdekében.

Geographic location of Homokháti Microregion from Hungary and its permanent population in 2015

What could do and what tools were available for the local communities and their leaders – mayors – when had to face at local level the challenges generated overnight by the crowds of more thousand migrants that entered or were about to enter daily on their territory? What local answers were formulated in Hungary’ South-eastern border area to the global migration crisis?

Assessment of the migration process from the point of view of public law, world politics or even economy is not part of the commitment of the community leaders. They had to make an inventory of the existing local means, resources and public services that can be used in order to normalise the arisen extraordinary situation, prevent humanitarian catastrophe, but first of all to protect the security of the local communities.

„Összefogásban a migráció kihívásai ellen” – települési workshop
Mórahalom (Magyarország), 2016. július 15.

A helyi cselekvés mozgásterét számos külső peremfeltétel, számos külső, véleményformáló erővel bíró szereplői kör határozta meg. Az ő jellemzően pre-konceptcionális hozzáállásuk inkább korlátozta, mint segítette a kialakult helyzet objektív értékelését és az adekvát válaszok kialakítását. A nagypolitika szereplői, a politikai pártok akár hazai, akár külföldi, akár kormánypárti, akár ellenzéki képviselői kivétel nélkül a maguk politikai érdekei, értékrendje és ideológiája alapján értékelték a helyzetet. Jellemzően kevésbé voltak kíváncsiak a valóságos helyzetre, a folyamatokat testközelből megtapasztaló helyi polgárok véleményére, igényeire. Például senki sem kérdezte meg a helyiek véleményét az „ideiglenes biztonsági határzár” felépítéséről, annak a mindennapi életvitelükre gyakorolt hatásairól. Senki sem foglalkozott azzal, hogy egy-egy politikai szereplői nyilatkozat vagy éppen egy pártpolitikai demonstráció mennyire megkeseríti a helyiek életét vagy éppenséggel az aktuális helyi feladatok ellátását. Ráadásul a politikai vélemények néhány hét leforgása alatt akár változtak is, a változások és a gyakran egymásnak ellentmondó politikai döntések kereszttüzében pedig képtelenség volt reálisan felmérni a helyi feladatokat (pl. szállítani vagy megállítani kell a menekülteket, kell-e őket regisztrálni vagy sem? stb.).

Ugyanez a hozzáállás volt jellemző a diplomáciai szereplőkre is. Nagykövetek jöttek-mentek, de többnyire ők is a saját kormányuk álláspontjával érkeztek, melyből nehezen lehetett a józan érveléssel kimozdítani. Így nem csoda, hogy a világsajtóban, az adott diplomata által képviselt ország közmédiумаiban és ellenzéki sajtójában is a valóságtól igen távoli dolgok jelentek meg. A média képviselői is többnyire prekonceptciókkal, az adott főszerkesztő által otthon meghatározott alapelvekkel érkeztek.

**„United against the challenges of the migration” – township workshop
Mórahalom (Hungary), 15 July 2016.**

The margin of local action was determined by several related external conditions and numerous opinion-shaper external circles. Their typically preconception-based approach resulted more in limiting, rather than stimulating the objective assessment of the actual situation and the formulation of adequate solutions. Participants in high politics, representatives of domestic- or international-, governing- or opposition- political parties elaborated, without exception, their evaluation according to their own political interests, scale of values and ideology. Typically, they did not show excessive interest in the real situation, the opinion and needs of the local citizens who experienced personally the ongoing processes. For instance, nobody asked the opinion of the locals regarding the setting up of a „provisory security fence” and its effects on their everyday life. Nobody payed any attention about the eventual harassment of the daily life of the local population or carrying out their everyday tasks, produced by the effects of some political declaration or a party demonstration. Furthermore, political opinions often changed after a relatively short time, and it was quite difficult to make a realistic estimation of the local tasks in the crossfire of frequent changes and often contradictory political decisions (for example: to transport or to halt the migrants, should they be registered locally or not, etc.).

The same attitude was produced by the diplomatic corps. Ambassadors came and went, mostly promoting the position of their own government, sticking rigidly to it and resisting to any logical reasoning. This way, it is not surprising that the world media, the public press of the involved diplomat’s country or the opposition press presented versions that were quite different from the actual situation. Representants of the press came also with preconceptions, based on the positions promoted by their editors back home. The opinion of local people was barely covered, partially at the most, in the different press releases. At the same time, there were and still are press organs – that usually spent more days in the region – which tried, did their best to present the complexity and the various aspects of the situation. These demanded explanations about the actual situation from the leader of the given community, by the mayor or the persons assigned for this, even with the help of a translator. But these press organs did not have sufficient opinion-shaping power that would determin a realistic assessment and solutioning of the situation, and to aid the locals to formulate their opinion and find their possible role in handling of the situation.

A 2015. szeptember 16-i röszkei események alapvető fordulatot hoztak. Megépült a kerítés, viszont a korábban segítőkész helyiek is pszichésen elfáradtak.

A helyi emberek véleménye alig, legfeljebb parciálisan jelent meg a különböző tudósításokban. Ugyanakkor természetesen voltak, vannak – jellemzően a térségben több napot is eltöltő – olyan sajtóorgánumok, melyek megpróbálkoztak, igyekeznek a helyzet bonyolultságát, annak sokrétű aspektusait

bemutatni. Ők igényt tartottak arra, hogy az adott helyi közösség vezetője, vagy a polgármester által kijelölt személyek, akár tolmács segítségével, elmagyarázzák a kialakult helyzetet. De ezek a sajtóorgánumok már olyan véleményformáló erővel nem bírtak, ami segített volna a helyzet reális értékelésében és megoldásában, és abban, hogy a helyi és környékbeli lakosok kialakíthassák véleményüket, és a lehetséges szerepüket.

Így fordulhatott elő az is, hogy a 2015. szeptember 16-án Röszkén történt sajnálatos események, a „kritikus tömeget” elért menekültek és a rendfenntartó erők közötti összecsapás „röszkei zavargásként” került be a köztudatba, negatív „világhírnevet” hozva a településnek (lásd például a The Guardian tudósítását: <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/16/hungarian-riot-police-use-water-cannon-against-refugees>). Ezt követően a helyi, röszkei lakosok jelentős része úgy érezte, hogy hiába tesznek meg hónapok óta mindent, hogy segítsék a migránsokat, a településük mégis egy olyan helyként lett beskatulyázva, ahol nem tudják és igazából nem is akarják emberségesen kezelni a migrációval összefüggő rendkívüli helyzetet.

Röszke (Magyarország), 2015. szeptember 16.

A nemzetközi segélyszervezetek és az országos szintű lefedettséggel bíró non-profit szervezetek rutinosan, professzionálisan tették a dolgukat. A különböző helyi közösségek tagjaiból álló civil társadalmi szervezetek kezdetben viszont meglehetősen koordinálatlanul végezték segítő tevékenységeiket. Ezek a civil szerveződések preconcepció nélkül érkeztek, ugyanakkor jóval szélesebb, olykor-olykor meglehetősen radikális értékrendjük mentén fogalmazták meg a hozzáállásukat, és a helyzetet – jellemzően a média interpretációján keresztül – szintén pontatlanul ismerve, de egyértelműen humanitárius szempontok alapján várták a lehetőséget, hogy segítsenek. Őket szintén a helyi önkormányzatoknak kellett kezelniük, koordinálniuk, és a helyi önkormányzatoktól várták, hogy megteremtsék a civil segítségnyújtás fizikai, logisztikai és szervezeti kereteit, feltételeit.

In this context, the regrettable events from 16 September 2015 in Röszke - where the refugees, whose number exceeded the „critical mass”, clashed with the law enforcement forces – entered into the common knowledge as „the riot from Röszke”, bringing a bad reputation worldwide to the village (see press coverage at The Guardian: <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/16/hungarian-riot-police-use-water-cannon-against-refugees>). Following to this, the majority of the inhabitants from Röszke felt that their effort of more months made to help the migrants was in vain, their settlement was categorised as a place where locals are not able and in fact are not willing to handle the extraordinary situation generated by migration in a humanitarian way.

The events from 16 September 2015 were a decisive turning point. The border fence was built, but the earlier helpful locals show signs of psychical numbness.

Röszke (Hungary), 16 September 2015.

International aid organisations and NGOs with nation-wide coverage did their job in a well-organised, professional manner. On the other hand, at the beginning civil organisations formed by members of different local communities carried out their aiding activity rather incoordinated. These NGOs came with no preconceptions, but in the same time they defined their approach based on a much wider – sometimes even radical - scale of values, and were waiting for the opportunity to offer their definitely humanitarian help, even if their information regarding the situation was sometimes quite unaccurate, as it was typically gained from the mass media interpretations. They also needed the guidance and coordinated of the local municipalities, and expected them to provide the practical, logistic and organisational conditions and framework for the civil aid.

Egyértelműen kijelenthető, hogy a helyi közösségek helyt álltak az emberséget kívánó krízishelyzetben, és egyértelműen hozzájárultak a humanitárius katasztrófa elkerüléséhez. Viszont az idő múlásával a helyi lakosság jelentős pszichikai átalakuláson, attitűd-váltáson ment keresztül. Kezdetben, 2013-ban és 2014 első felében, amikor még jellemzően a koszovóiak jöttek családostól, kisgyermekkel, a helyi lakosok még közvetlenül is segítettek (akár vízzel, élelemmel, ruházattal). Később viszont, 2014 második felétől, és még inkább 2015-ben, amikor egyrészt már kilátástalannak látták, hogy valaha is véget ér a folyamat, másrészt azt tapasztalták, hogy a migráció negatív hatással van az életkörülményeikre, érezhetően megváltozott a hozzáállásuk. A településvezetőknek, önkormányzati munkatársaknak tehát az is feladatuk volt, hogy „tartsák a lelket” a helyiekben, és megakadályozzák szélsőséges, a menekültekkel szembeni ellenséges hozzáállás széleskörű kialakulását.

Megváltoztak az életkörülmények, a helyi polgárok igényei háttérbe szorultak.

Jelentős szerepe volt a közvetlenül érintett helyi önkormányzatoknak (elsősorban Mórahalom, Röske és Ásotthalom esetében) annak megszervezésében, hogy

a helyi lakosság lehetőség szerint minél kevesebb alkalommal találkozzon közvetlenül menekültekkel. Ezt különösen nehéz feladat volt megoldani egy olyan térségben, ahol egyrészt jelentős a külterületi tanyákon élők aránya, másrészt jelentős az intenzív, primer mezőgazdasági termeléssel foglalkozók száma. A migráns tömegek kritikussá válásával a helyiek egyre nagyobb számban tapasztalták meg azt, hogy nem tudják a földjeiket megközelíteni, hogy a közösségi közlekedés eszközeivel nem vagy csak jelentős kérések árán tudnak eljutni munkába, vagy a gyermekeik iskolába. A helyi emberek úgy érezték, hogy az ő közszolgáltatási (közlekedési, egészségügyi, ivóvíz-használati, közösségi tér használati, stb.) szükségleteik a migráció tömegessé válásával háttérbe szorultak, és a korábban nyugalmas életük több hónapon keresztül nyugtalanná vált.

Nehezen élték meg azt, hogy a korábban csendben, békésen átvonuló tömegek 2015.tavaszára-nyarára zaklatóvá, követelőzővé váltak. Előfordultak – tömegesnek semmiképpen sem nevezhető – esetek, amikor külterületi ingatlanok feltörésére, önkényes elfoglalására, de akár belterületen is sátrak felállítására, kisebb bűncselekményekre (elsősorban lopásokra) került sor. A Szabadka-Szeged vasútvonal mentén, annak lezárását követően, jelentős károk keletkeztek a mezőgazdasági termésben. Egészségügyi problémák jelentek meg, fennállt a tömeges fertőzések kialakulásának veszélye. Nagy mennyiségű hulladék is felhalmozódott, amely kapcsán nem csak annak összegyűjtésének több hónapon keresztül történő megszervezése, koordinálása, de a térségben nagy létszámban megjelenő „guberálók” távol tartása is helyi önkormányzati feladattá vált.

It can be unanimously declared that the local communities were able to cope with the crisis situation that demanded a definitely humanitarian approach, and they had an undoubted contribution at the avoiding of a humanitarian catastrophe. But with passing of time, the local population undergone a psychical transformation, and a change of attitude took place. At the beginning, in 2013 and the first half of 2014, when most of the refugees were Kosovar families with little children, locals offered them help directly (supplied them with water, food and clothing). But later, in the second half of 2014, and even more, in 2015, when they became hopeless regarding the end of the process, on one hand, on the other they experienced that migration has a negative effect on their life conditions, their attitude changed sensibly. Consequently, community leaders had to face a new task, to keep the communities in countenance and to prevent the appearance of radical, anti-refugee behaviour.

The local municipalities (especially those from Mórahalom, Rösztke and Ásotthalom) had a major role in organizing an activity plan that reduced

Living conditions changed, the interests of the local citizens were marginalised.

to minimum the direct contact between the locals and the refugees. This was a quite difficult task in a region where the number of locals living on remote homesteads is rather high, on the other hand, the number of locals making their living from intensive agriculture is considerable. As the crowds of refugees reached the critical mass, locals could experience in more and more cases that they have no more access to their farmlands, the means of public transport were delayed or suspended, so their children faced difficulties in getting to school. Local people felt that while migration became a mass process, their public service needs (public transportation, public health, access to potable water and community spaces, etc) became de-emphasized and their formerly tranquil life became perturbed for more months now.

Locals witnessed with disappointment how the initially peaceful transiting crowds became by the Spring – Summer of 2015 harassing and pretentious. There were isolated cases – which never showed up in masse - when remote, peripheral buildings were irrupted and abusively occupied, unauthorised tent settings even in the clear and other minor law infringements (mostly thefts). After its closing, alongside the Szabadka-Szeged railway serious agricultural damage was produced. Public health problems showed up, the danger of an epidemic outbreak became real. Also large amounts of waste accumulated, generating two more tasks to the local municipalities: the management of the unusually large quantity of waste that took more months and restraining of the rubbish-hunters.

Megváltozott helyi életkörülmények

Magyarországon 2010. óta csökken a helyi önkormányzatok mozgástere, döntési és pénzügyi autonómiája.

Paradox módon, a közvetlenül érintett helyi önkormányzatoknak éppen egy olyan időszakban szaporodtak meg a feladataik, amikor (2010-től kezdődően) Magyarországon folyamatosan csökken a

helyi önkormányzatok kompetenciája, feladat- és hatásköreiket a központi hatóságok, valamint – a közigazgatási feladatokat ellátó – megyei kormányhivatalok veszik át. Egy jelentősen lecsökkentett mozgástérben kellett helyt állniuk.

A rendezvénysorozat központi témája messze túlmutat azon a földrajzi léptéken, melyen belül a magyar-szerb határ menti kistérség képviselői értékelni tudták volna az elmúlt időszak fejleményeit. Ezért volt különösen hasznos, hogy a meghívott és megjelent testvértelepülések képviselői a maguk nézőpontjából, helyi értékrendszeréből kiindulva tudtak értékelést adni. Olyan vélemények kifejtésével, melyek szintén gazdagíthatják a jelenlegi és más hasonló jövőbeli „veszélyforrások” kezelésének helyi, nemzeti és akár európai uniós szintű eszköztárát.

Modified local living conditions

Paradoxically, local municipalities were facing an increase of the number of assignments and tasks in a period which started in 2010 when in Hungary the tendency was to reduce the competences and jurisdiction of local authorities and transfer these to central level, or in the case of public administration tasks, to the county level government offices. These were the circumstances in which the aforementioned local authorities, with severely shrinking competencies, had to cope with the situation.

Since 2010, in Hungary the jurisdiction, decision-making and financial autonomy of the municipalities is reducing.

The central topic of the series of events goes far beyond the geographical dimensions that gave place to the happenings of the last time, which could have been assessed by the representatives of the microregion from the Hungarian-Serbian border. That made very useful the fact that the representatives of the invited twin settlements who attended the project could make an evaluation according to their own approach, but based on the local scale of values, revealing opinions that may also enrich the assembly of tools used at local, national or even EU level to solve the present and other similar „threatening” situations.

Különösen a szerbiai Temerin hozzászóló képviselői mutattak rá újszerű aspektusokra. A vajdasági kisváros a magyarországi testvértelepüléseihez hasonló közvetlen tapasztalatokkal nem rendelkezik a jelenlegi migrációs válság kapcsán. De tapasztalták, tapasztalják azt, hogy a menekülteket a macedón határtól szállító autóbuszok nagy számban robognak el a település mellett, korábban a Magyarországgal közvetlenül határos Horgos, majd – 2015 szeptembere, a magyar „ideiglenes biztonsági határzár” megépülése után – a Horvátországgal határos Sid irányába. Kérdés, hogy ez a fajta „utaztatás” meddig tartható fenn, és mihez kezd Szerbia abban az esetben, illetve mi lesz a geopolitikai következménye annak, ha Magyarország, vagy Horvátország nagy tömegben irányítja vissza a menekülteket Szerbiába, ahol a befogadó „tranzit” ország szerep betöltéséhez szükséges feltételek csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre? Temerin az 1990-es években megtapasztalta azt, hogy mintegy 10 ezer – a délszláv válság következtében kilátástalan helyzetbe került – menekült betelepítésére került sor. Közülük mintegy 6 ezren a délszláv béke megteremtését követően sem tértek vissza otthonaikba, ami – a betelepítés előtti helyi lakosság természetes fogyása és Nyugat-Európába történt kivándorlása mellett –, ellentétben a nemzetközi konvenciókkal, gyökeresen megváltoztatta egy település etnikai összetételét. A „temerini fiúk” esete is azt mutatja, hogy egy helyi közösség számára gyakran nagyobb kárt okoz az, ha külső, a helyi viszonyokat nem ismerő szereplők, még ha „jobbító szándékkal” is, lépnek fel a helyi társadalom „érdekében”.

A települési workshop-on résztvevő többi, a jelenlegi migrációs folyamatokban csak „sziget” szerepet betöltő testvértelepülés (Párkány/Sturovo, Uniejów, Csíkszentmárton/Sanmartin, Fiumalbo) elsősorban saját országa migrációs politikájának bemutatásával járult hozzá a „közös tudás” gyarapításához. Továbbá, a kérdésekre kapott válaszok alapján és a kialakult szakmai kapcsolatok révén a jövőben vélhetően felkészültebben tudnak majd a váratlan krízishelyzetekre reagálni, a helyi közösségeket felkészíteni, valamint a szükséges közszolgáltatásokat megszervezni.

Határrendészet, helyi rendvédelem

A „Rendvédelem” workshop résztvevői a központi határrendészet és a helyi rendvédelem migráció kezelésében betöltött szerepét járták körül. A workshop megállapításai a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) Dél-alföldi Regionális Igazgatósága szegedi központjában, valamint a röszkei autópálya határátkelőnél és a röszkei „tranzitzóna” területén tett helyszíni intézményi látogatások tapasztalataival egészültek ki.

A migráció helyi kezelésében központi szerep hárul a magyar – az ország más térségeiből átvezényelt állománnyal megnövelt létszámú – rendőrség és határőrség mellett a helyi polgárőr, valamint az újonnan alakult önkormányzati rendészetekre is.

Jogszabály-módosítások, határzár, tranzitónák.

A központi bevándorlási hatóság szakemberei már 2013-ban megfogalmazták azt, hogy milyen feltételek szükségesek a migráció megfelelő kezeléséhez. Elsőként: a megfelelő, a megváltozott migrációs folyamatokhoz illeszkedő jogszabályi háttérrel kellett megteremteni. Törvény-módosításokra került sor, megteremtésre került az „ideiglenes biztonsági határzár” jogi háttere, elsősorban annak büntetőjogi védelme. A tranzitónák felállításához is jogszabály-módosításra volt szükség. Jelenleg két tranzitóna üzemel, az egyik a röszkei, a másik a tompai határátkelőhely közelében.

Voivodina did not have direct experiences in terms of migration as its twin towns, but they could and still can experience that several coaches with refugees coming from the Macedonian border rumble away by the town, earlier towards Horgos, a border town at the Hungarian border, then, after the „provisory security fence” was risen, towards the town of Sid, on the Croatian border. The question is for how long is this „traveling” sustainable, and what will Serbia do – respectively what will be the geopolitical consequence - in case that Hungary or Croatia will massively redirect the refugees to Serbia, where the conditions necessary for an entry „transit” country are limited? In the 1990’s Temerin experienced the effects of the settling of 10 thousand refugees brought by the Balkan wars. 6 thousand out of them did not return to their homeland after the end of the war, and this fact, added to the natural demographic decrease and the emmigration of the locals to Western Europe which were going on before the settling, opposing the relevant international conventions, led to a semnificative change of the ethnical structure of the town. The case of the „Temerin boys” demonstrates that an external intervention can cause more harm than benefit to a local community, even if the external participants, unaware of the local conjuncture, interfere with improving intention in the interest of the community.

The other participants in the township workshops, twin towns having the role of „islands” in the migration process (Párkány/Sturovo, Uniejów, Csíkszentmárton/Sanmartin, Fiumalbo), contributed to the „joint know-how” by presenting the migration policy of their own country. Furthermore, based on the answers given to their question and due to the professional relationships they managed to establish, it is likely that in the future they will be able to react promptly, in a well-prepared manner to unexpected situations, to prepare the local population and to organise the necessary public administration services.

Border control, local law enforcement

The participants of the „Law enforcement” workshop got a detailed description of the tasks and jurisdiction of the central border police and local law enforcement bodies concerning the migration issues. The findings of the workshop were completed by the experiences accumulated during the study visit made at the seat of South Great Plain Regional Directorate of the Office of Immigration and Nationality (Hungarian acronym: BÁH) and at the „Transit zone” administered by the border police of Rösztke Highway Border Checkpoint.

Besides the Hungarian State Police and Border Police, which transferred reinforcement troops from other parts of the country to the affected zone, also a central role in the handling of the migration issues at local level came to the organisations of home guards and local administration constables.

As far back as 2013, professionals of the central immigration authority formulated the necessary conditions for a proper handling of the migration. First of all, it is needed a renewed legal frame that takes into consideration the actual, modified migration situation. Law amendments were made in order to create the legal frame for the „provisory security fence”, especially for its penal protection. Amendments were also necessary for the establishing of „transit zones”. At present two transit zones are operating, one by Rösztke border checkpoint, and the other by Tompa border checkpoint.

Change of legislation,
border protection fence,
transit zones

Röske (Magyarország): ideiglenes biztonsági határzár és tranzitóna

A tranzitónában elsőként a Magyarországra a szerb határ felől belépő menekültek biztonsági ellenőrzésére és főbb adatainak rögzítésére kerül sor. Ezt követően történik a menekültügyi információs rendszerben történő regisztráció, valamint ujjlenyomatvétel. Ezt követően a különleges bánásmódot igénylő személyek (a kísérő nélküli kiskorúak, a kisgyermekes családok, a terhes nők, az idősek) esetében a menekültügyi eljárás lefolytatására már nem a tranzitónában, hanem az ország belsejében található befogadó állomásokon kerül sor. Az eljárás során elsősorban a kérelmező identitásának tisztázása, valamint a megadott adatok valódiságának ellenőrzése a cél. Ha a kérelem elfogadásra kerül, akkor az illető továbbszállításra kerül a befogadóállomások valamelyikére. Ugyanakkor vissza kell térnie Szerbiába annak, akinek a kérelme elutasításra kerül. A döntéssel szemben lehet fellebbezni, amihez – szükség szerint – a megyei kormányhivatal igazságügyi szolgálata ingyenes jogi segítségnyújtást biztosít. Fontos hangsúlyozni, hogy a tranzitónában elhelyezett külföldiek nem állnak szabadságot korlátozó intézkedés alatt, a tranzitónát bármikor szabadon elhagyhatják, de csak Szerbia irányába.

A magyar hatóságok a tranzitónában gondoskodnak arról, hogy a menekültek hideg élelmiszert, vizet, a gyermekek tejet, tápszert kapjanak. Ezen kívül szállás, tisztálkodási lehetőség, valamint a ruházat pótlásának és orvosi ellátás igénybevételének a lehetősége is biztosított. A hatóságok munkáját nemzetközi és helyi segélyszervezetek, civil szervezetek segítik.

Új befogadó állomások az ország más térségeiben.

2013. után szükség volt a befogadó kapacitások növelésére, a menekülteket befogadó nyílt (sátortáborok) és zárt (konténertáborok) állomások bővítésére is.

2014-ben Vámosszabadiban és Nagyfán egy-egy ideiglenes befogadóállomás, míg 2015-ben szintén Nagyfán már konténer tábor létesült. 2015. nyarán nyílt meg a 200 fő ideiglenes befogadására alkalmas kiskunhalasi migrációs központ. Míg 2016-ban Körmenten, a helyi rendészeti szakközépiskola területén nyílt befogadó állomás.

Röszke (Hungary): provisory security fence and transit zone

In the transit zones take place the security check and registering of the main data of the refugees coming primarily via Serbia. After this, registration in the immigration information system is made and fingerprints are taken. Next step is carrying out of the immigration procedure for persons with special needs (unattended minors, families with small children, pregnant women, elder) that is made outside the transit zone, in refugee camps located inland. During the procedure, the aim is to clear the identity of the claimer and to check the veridicality of the provided data. If the claim is accepted, the person will be transported to a refugee camp. On the other hand, persons whose claims are dismissed have to return to Serbia. Law includes the right to appeal against the rejection decision, also providing – if needed - free legal counseling for this through the Legal assistance of the County Government Office. It is important to underline that foreigners camped in the transit zone are not under curfew, they can leave the transit zone at any time, but only towards Serbia.

Hungarian authorities provide the refugees with cold food and water, children get milk and baby food. They also receive boarding, bathing facilities, clothing and medical assistance. The work of the authorities is aided by international and local aid organisations and NGOs.

After 2013, as capacity of the camps had to be grown, the same for the open refugee camps (with boarding in tents) and the closed facilities (container camps). In 2014 there were established provisory camps in Vámoszabadi and Nagyfa, then in 2015 a container camp in Nagyfa. In the summer of 2015 in Kiskunhalas opened a provisory migration centre with a boarding capacity of 200 persons. Also in 2016 an open refugee camp was established in Körmend, in the premises of the Police vocational school.

New refugee camps were set up in other parts of the country.

Kérelemfeldolgozási kapacitás növelése.

A menekültügyi kérelmek feldolgozási kapacitásának bővítése is szükségessé vált. Egyrészt jelentősen bővült a migráció kezelésében résztvevő hatósági szervek

állományi létszáma. Átírányítások történtek az ország más migrációs szerveitől, túlmunkák kerültek elrendelésre, különböző munkarendek bevezetésére, valamint új célfeladatok kiírására került sor. A munkaszervezés változása mellett az informatikai háttér-infrastruktúra fejlesztésére is sor került. Ezen kívül, erősödött a különböző szervek, elsősorban a Rendőrség és a BÁH közötti munkamegosztás.

Tolmács problémák, nagycsaládok egyben tartása, valódi állampolgárság és életkor megállapítása, egészségügyi problémák tisztázása, szállítás megszervezése.

Az egyik legnagyobb problémát az jelenti, hogy kis létszámban állnak rendelkezésre urdu, pastu, hindi, bengáli, szomáli stb. nyelvet beszélő tolmácsok. Ennek áthidalására többek között egy ún. videó-

tolmács rendszer került bevezetésre. A vallási és kulturális különbözőségeket is kezelni kell, a menekültek különböző szállásokon történő elhelyezésekor. Nagy kihívás, hogy (az adott esetben 20-30 fős) „nagycsaládokat” egyben lehessen tartani. Nehéz a valódi állampolgárság, életkor megállapítása is. Kiemelten kell – az egészségügyi hatóságokkal való együttműködés keretében – foglalkozni az egészségügyi problémákkal. Szintén központi hatósági feladat azon buszok megszervezése, melyekkel 2015 második felétől a menekülteket szállítják az ország belsejében elhelyezkedő befogadóállomásokra.

Végül, a BÁH feladata, hogy koordinálja a kiutasítások végrehajtását is.

Szükség van a helyi rendvédelmi szervezetek, polgárőrök, mezőőrök munkájára is.

Ugyanakkor, az államhatár védelmének biztosításához, elsősorban az illegális migráció visszaszorításához szükség volt

a helyismerettel rendelkező, a központi hatóságokkal szorosan együttműködő helyi rendvédelmi szervezetek aktivitására is. Ebben elsősorban a helyi polgárőrök, valamint – Ásotthalom esetében, 2014-től – a termőföldek védelmére hivatott mezőőrök munkáját kell kiemelni.

Móráhalom adott helyet a Térségi Közbiztonság Egyeztető Fórum munkájának, ahol a rendvédelmi szervek és a térségi települési önkormányzatok vezetői negyedévente közösen értékelték a kialakult helyzetet, és igyekeztek megoldásokat találni a felmerülő problémákra.

Helyi pénzügyi források hiányában a magyarországi Belügyminisztérium rendkívüli, kiemelt támogatására volt szükség a térfigyelő kamerarendszerek fejlesztéséhez, valamint a hátrahagyott hulladékok kezeléséhez. Az Országos Polgárőr Szövetség szintén pénzügyi támogatással és különböző eszközök rendelkezésre bocsátásával segítette a helyi polgárőrök munkáját.

The need for rising the capacity for processing of the immigration claims also showed up. On the one hand, the number of official personnel engaged in handling migration issues increased considerably.

Increase of the capacity for claim processing.

There were made transfers from other migration authorities from other parts of the country, overtime work was ordered, modified working hours were introduced, new tasks were assigned. Besides the changes of the working scheme, a development of the informatical background was carried out. Furthermore, the distribution of tasks between different relevant institutions, especially between the Police and the Office of Immigration and Nationality (BÁH) was strengthened.

One of the most severe problems is the small number of urdu, pashtu, hindi, bengali, somali etc. translators. To overcome this, a video-translating system was put into operation. It is also necessary to handle the religious- and cultural differences, take these into consideration at the boarding of the refugees. It

Translator problems, keeping together large families, establishing the real citizenship and age, clearing public health issues, organizing the transportation.

is a great challenge to solve the boarding in one place of the „large families” (sometimes counting up to 20 – 30 members). It is also difficult to identify the real citizenship and age of the refugees. Special attention must be accorded to public health issues, in cooperation with the competent public health authorities. It is also the competence of the central authority to organise the bus transportation of the refugees throughout the country, to the different refugee camps, starting with the second half of 2015.

Finally, it is in the competence of the Office of Immigration and Nationality (BÁH) to coordinate the implementation of the expulsion orders.

At the same time, to cover the protection of the state border in line with the rolling back of the informal border crossings, it was necessary to activate the local law enforcement bodies that had the necessary knowledge of the local

The activity of local law enforcement bodies, the home guards and the country guards is also needed.

circumstances and were able to fully co-operate with the central authorities. Such were the organisations of home guards and, in the case of Ásotthalom, the country guards that were set up in 2014 for the protection of farmlands.

Mórahalom hosted the Forum for Regional Public Safety, where law enforcement bodies and leaders of the municipalities from the area quarterly evaluated jointly the actual situation and made efforts to find solutions to the occurring problems.

In the absence of local financial resources, it was necessary the extraordinary and prior aid of the Ministry of Interior to develop the system of surveillance cameras and to organise the collection of the waste left behind. The National Home Guard Association also supported financially and technically, by lending different tools and devices to the locals, to help their work.

Önkéntesség, civil társadalmi válaszok

A testvértelepülések képviselői az „Önkéntesség” workshop-on való részvételükkel, továbbá a mórachalmi „Gondozási Központban” és a szegedi „Migráns Szolidaritás Csoportnál” tett helyszíni intézményi látogatások alkalmával formálhatták a civil társadalmi szerveződéseknek a migrációs válságban betöltött szerepével kapcsolatos véleményüket.

A mórachalmi önkormányzat által kidolgozott és megvalósított komplex migrációkezelési program egyik fontos eleme volt az a helyi önkormányzat által életre hívott és koordinált önkéntes figyelő szolgálat, amely 2015-ben 3.5 hónapon keresztül a nap 24 órájában működött. A szerveződés azt a feladatot fogalmazta meg a maga számára, hogy egyetlenegy seb sem marad bekötözetlenül, egyetlen menekült (főleg a gyermekek, idősek, nők) sem maradhat víz, élelem nélkül, és igyekeznek a rászorulóknak egyéb szociális és pszichés szükségleteit is kielégíteni.

Az önkéntesség mórachalmi modellje.

Az önkéntesség „mórachalmi modellje” négy alappillére épül. 1) Egyik külső hatásnak sem hajlandóak alávetni magukat, sem a politika, sem a média felületességének, sem a túlzott elutasításnak, sem a szélsőséges gondolkodásnak, beleértve a belső fizikai és mentális tartalékokat felőrlő túlzott emberiséget is. Függetlennek kell lenniük azoktól, akik kívülről, az ő megkérdésük nélkül formálnak véleményt az ő helyzetükről. 2) A tevékenységek végrehajtása során be kell tartani Magyarország alkotmányát és törvényeit, de a jogszabályok betartását, mindenekelőtt a magántulajdon tiszteletét el kell várni azoktól is, akik az ország területére beléptek. 3) A „jó erkölcs” jegyében nem lehet elmenni szó nélkül az emberi nyomorúság és szerencsétlenség mellett. Nem azt kell vizsgálni, hogy az ideérkezők miért hagyták el a szülőföldjeiket, milyen érdek motiválta őket abban, hogy a település közigazgatási területére léptek. Most bajban vannak, szerencsétlenül jártak, ezért segíteni kell nekik. 4) A helyiek és a migránsok érdekei is érvényesüljenek. A döntéshozók folyamatosan egyeztettek az EU-val, hogy mi az érdek (egyszer továbbszállította a menekülteket, egyszer nem, egyszer engedte őket vonulni, egyszer nem stb.), melyhez nehezen lehetett a helyi érdekeket hozzáigazítani. A helyi közösség elsődleges érdeke a nyugalom megteremtése, míg a menekülteknek az, hogy minél gyorsabban tovább tudjanak haladni a vágyott végcél felé. A továbbjutásban kell tehát közreműködni, az uniós és nemzeti jogszabályi keretek megtartása mellett.

Migráns Szolidaritás Csoport Szeged: alulról, spontán módon kialakult civil szerveződés.

Az önkéntes szolgálat folyamatosan arra törekedett, hogy a menekültek ellátása lehetőség szerint olyan földrajzi pontokon és formában történjen, ami a lehető legkevesébe zavarja a helyi lakosságot, a legkevesébe csökkenti a helyiek életminőségét, biztonságérzetét. Így kisebb a valószínűsége olyan konfliktusok kialakulásának, amelyek a helyi önkénteseket alapelveik feladására készítetik, és nem a helyzet megoldásához, hanem a problémák eskalálásához vezetnek.

Voluntarism, civil solutions

By participating at the „Voluntarism” workshop and the study trips made at the „Care Centre” from Mórahalom and the „Migrant Solidarity Group” from Szeged, representatives of the twin towns could formulate their opinions regarding the role of the civil society initiatives in the migration crisis.

One of the main chapters of the complex migration management plan elaborated and implemented by the municipality of Mórahalom described a volunteer watch duty, set up and coordinated by the local municipality, which kept operating in 2015 round the clock for 3.5 months. The main, self-assumed task of this volunteer group was not to leave a wound undressed, no refugee (first of all children, the elderly, women) can remain without water or food, and they did their best also to give psychical and social relief to those who needed it.

The „Mórahalom model of voluntarism” is based on four pillars: 1) Do not defer to any external influence, may that be of political nature, media superficiality, exaggerated repudiation, radical approach – including the mentally- and physically devouring exaggerated humanitarianism. They must remain independent from those who, watching from the sideline, formulate an opinion about their situation without asking them. 2) During the implementation of the activities, the Constitution and laws of Hungary have to be entirely respected, and the respect of the laws, especially of the private property must be expected also from all those who enter the territory of the country. 3) In terms of morality, nobody can pass by wordlessly grief and misfortune. We do not have to examine why did the refugees leave their homelands, what motivated them to enter the territory of this town. Now they are in need, suffered a disaster, so they must be helped. 4) Both interest of locals and migrants must prevail. Decisionmakers consulted continually with the EU representatives about the actual interest (once instructions were to transport migrants further, then keep them in place, once orders came to let refugees walk along, then to free the highway from pedestrians), which hardly could match the local interests. The first priority of the local community was to bring forth calm, while for the refugees the priority was to travel further on towards their wished destination as soon as possible.

Mórahalom model of voluntarism.

The voluntary service attempted continuously to provide the supplying for the migrants in such geographic locations and conditions which produce least disturbance of the local population, affects least the quality of life of the locals. This way, the probability of conflicts that determine the local volunteers to give up their principles and lead to the escalation of the situation instead of solving it, is reduced to a minimum.

The Migrant Solidarity Group (MigSzol) from Szeged was organised spontaneously, with no guidance from the local authorities. The members of the group are not „fulltime civil activists”, they got involved in the migration handling activities without no prior experience in this field. The group formed in June 2015, in front of the Szeged railway station, later continued coordinating their activities from the building offered by the municipality of Szeged. Similar to the volunteers from Mórahalom, neither did they analyse the reasons why these refugees left their homelands and what was their destination, why did they decide to change their situation driven hopeless by threatening of their lives or desperate for other reasons to another type of despair.

Migrant Solidarity Group from Szeged: a spontaneously organised grassroots civil initiative.

Nem önkormányzati irányítással, hanem teljesen spontán módon jött létre a szegedi Migráns Szolidaritás (MigSzol) Csoport. A csoport tagjai „nem főállású civilek”, hanem úgy csöppentek bele a migráció kezelésébe, hogy előtte semmilyen tapasztalatuk nem volt. 2015. júniusában alakultak meg a szegedi vasútállomás előtt, a későbbiekben a szegedi önkormányzat által felajánlott épületből koordinálták akcióikat. Hasonlóan a mórahalmi önkéntesekhez, ők sem vizsgálták azt, hogy a menekültek miért indultak útnak és hogy hová tartanak, miért döntöttek úgy, hogy otthoni életveszélyes vagy más miatt reménytelen helyzetükből egy más típusú kilátástalanságot választanak.

A MigSzol már kezdetektől fogva, mind politikai, mind nem-politikai szerveződésektől rengeteg kritikát kapott, főleg amiatt, hogy miért nem a magyarországi nélkülözőket segítik. Spontán civil szerveződésnek indultak, mégis politikai állásfoglalásokra is rákényszerültek munkájuk során. Nem fogadták el a magyar kormány azon érvelését, hogy a kerítés (az „ideiglenes biztonsági határzár”) kiépítésével „megoldották a problémát”.

Civil szervezetként azért jöttek létre, hogy embereken segítsenek. Mintegy 150-200 Szeged és környéki, változatos politikai elköteleződésű ember vett részt a MigSzol munkájában. A szegedi pályaudvar környékén segélyakciókat szerveztek, melyet később az ország több más pontján hasonló civil szerveződések kialakulása követett. Végig egységesek tudtak maradni, szemben egyes budapesti vagy más vidéki alulról-jövő szerveződésekkel.

A hatóságokkal jól együtt tudtak működni, egymás munkáját kiegészítve, igazi „win-win” helyzetek alakultak ki. A csoport tagjai elsősorban nyelvtudásukkal, valamint adományok gyűjtésével és az elosztásukhoz kapcsolódó logisztikai feladatok ellátásával tudták segíteni a hatóságokat, valamint a helyi polgárok munkáját. Meg tudták azt mutatni, hogy Magyarországnak igenis létezik egy jobb, szerethető, a média számára kevésbé érdekes arca is, és hogy emberként mindnyájan felelősséggel tartozunk embertársainkért.

A tömeges migráció humanitárius kérdéseit járta körbe a migráció helyi kezelésében (elsősorban egészségügyi szolgáltatások nyújtásával, étel-ital, ruha, gyógyszer osztásával, valamint szállítási feladatok végrehajtásával) szintén aktívan közreműködő Magyar Máltai Szeretetszolgálat képviselője is, melynek „anyaszervezete”, a Szuverén Máltai Lovagrend maga is egy háborús krízishez kapcsolódó migrációs folyamat eredményeként jött létre mintegy 900 évvel ezelőtt.

A karitatív szervezeteknek nem álláspontja, hanem az emberiség imperatívuszán alapuló küldetése van a migráció kezelésében.

A nemzetközi háttérű karitatív szervezet a migráció kérdését humanitárius szempontok alapján közelíti meg, és nem állásponttal, hanem, az „emberiség imperatívuszán alapuló küldetéssel” rendelkezik. E küldetés lényege pedig az, hogy az elesett embereket nemre, fajra, vallásra tekintet nélkül segíteni kell, de fontos a

józan ész, a racionalitás, a szereplők valós igényeinek megjelenítése is.

A migráció soktényezős egyenletében, a maga helyi értékénél fogva, szinte minden nézőpont legitim. Legitim a nyugalomra vágyó ászothalmi, mórahalmi, röskei polgárok igénye, legitim a humanitárius szervezetek akár radikális nézőpontja, de legitim Ferenc pápa radikálisan biblikus latin-amerikai megközelítése. Ezeket a különböző megközelítés alapján legitim nézőpontokat kellene valahogy az európai vezetőknek közös nevezőre, konszenzusra

A migráció értékelésekor szinte minden álláspont legitim, ezeket kellene az európai vezetőknek közös konszenzusra hozniuk.

hozniuk, ami jelenleg szinte lehetetlennek tűnik.

Right from the beginning, the MigSzol received a lot of criticism from both political and non-political organisations, mostly on the reason that why do they not aid the indigents from Hungary. They started as a spontaneous civil initiative, but during their activity they were forced to take political commitments, too. They did not accept the reasoning of the Hungarian government saying that the construction of the fence (the provisory security fence) „the problem is solved”.

They formed as a civil organisation with the aim to help people. The MigSzol group included about 150-200 people from Szeged and the surroundings, with diverse political orientations. They organised relief operations by the Szeged railway station, which were followed by other similar civil initiatives in different other parts of the country. They were able to remain united up to the end, contrary to other civil grassroots initiatives from Budapest or other groups throughout the country.

They were able to carry out an efficient co-operation with the authorities, completing each other's work and creating real „win-win” situations. The members of the group helped the authorities and the local home guards with their language skills and carried out logistic tasks related to the collection and redistribution of donations. They were able to demonstrate that Hungary really has got also another face, a better, lovable one, less interesting for the media, and as humans we all have to take responsibility for our fellow creatures.

Humanitarian aspects of the migration (mostly public health-, food, water, clothing and medicine supply- and transportation issues) were presented by the representative of another active participant in the management at local level of the migration crisis, namely the Hungarian Maltese Charity Service, whose parent organisation, the Sovereign Order of the Knights of Malta was established some 900 years ago also as a consequence of a migration process generated by a war crisis.

The international charity organisation approaches the question of migration from the point of view of humanitarianism, and does not represent only a standpoint, but is devoted to a „mission based on the imperatives of the humanitarianism”. The essence of this mission is that all indigents, regardless of their race, religion, or sex, must be aided, but it is also important to act rationally, with common sense, according to the real necessities of the person in case.

Regarding migration issues charity organisations do not promote a standpoint, but are devoted to their mission based on the imperatives of humanitarianism

In the multiple ecuation of the migration almost all points of view are legitimate due to their content of local reality. The claim for calmness of the citizen from Ásotthalom, Mórahalom or Rösztke is as legitimate as the sometimes even extreme position of the humanitarian organisations, as well as the radically biblical

At the assessment of the migration, almost all viewpoints are legitimate, these should be brought on common grounds by the European leaders.

Latin American approach of Pope Francis. These mostly different, but still legitimate points of view should be brought on common grounds by the European leaders and consensus should be reached, task that seems almost impossible right now.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat több mint 10 éves, közel-keleti és kelet-afrikai menekülttáborokban szerzett tapasztalatokkal is rendelkezik, így megközelítésük szerint vizsgálni kell a jelenlegi folyamatok ok-okozati összefüggéseit is, beszélni kell a globál-politikai vonatkozásokról is. Az „újkorinak” mondott, de valójában már évtizedek óta zajló népvándorlást elsősorban az okozta, hogy a Nyugat megbolygatta a maguk helyi értékében legitim, ugyanakkor a nyugati értékrend szerint kaotikusnak, embertelennek, anti-demokratikusnak nyilvánított rendszereket.

Egyes térségekben (pl. Nairobiban) a több évtizedes „belső”, a vidéki „tisztességszegénységet” a „városi nyomorral” felváltó migráció következtében már akár 1-1.5 millió, személyazonosság, víz, áram, egészségügyi ellátás stb. nélkül élő embernek „otthont” adó menekülttáborok alakultak. Ezekben a táborokban akár már „harmadik generációs menekültek” is megszületnek. Ők látják szüleik, nagyszüleik sanyarú sorsát, és – sokan az „okostelefonjaikon” – látva a nyugati életszínvonalat, végső elkeseredésükben a növekvő nyomortelepekről egy jobb élet reményében elindulnak „Alice csodaországá” felé, melynek javaiból ők is szeretnének részesülni. Az „európai vákuum” azonban, az óriási kulturális és szocializációs különbségek miatt, képtelen őket tartósan befogadni, integrálni.

Egyházi küldetés és szerepvállalás

A migrációs helyzet értékeléséhez, a különböző szerepkörben lévő szereplők felelősségének megvitatásához, feladataik megfogalmazásához sajátosan értékes gondolatokkal járultak hozzá az „Egyházi szerepvállalás” workshop résztvevői, akik Szeged-Csanád Egyházmegye oktatási püspöki helynökének vitaindítóját követően foglalmaztak meg kérdéseket és válaszokat.

Ahogy a karitatív szervezeteknek, az egyháznak sem álláspontja, hanem küldetése van minden olyan krízishelyzetben, mint amilyen az elmúlt években megtapasztalt menekültválság. Azt is meg kell vizsgálni egy ilyen helyzetben, hogy mit tanít és mit cselekszik az egyház.

Mit tanít az egyház a társadalomnak arról, hogy hogyan viszonyuljunk a menekültekhez, az olyan közösségekhez, akik szülőföldjük elhagyására kényszerülnek? Az elmúlt több mint 50 évben számos egyházi körlevél született a kérdésben. Az elsőt még 1952-ben XII. Pius pápa adta ki, amit egy 1969-es, majd egy 1978-as körlevél követett. A legutóbbi, 2004-ben kiadott dokumentum pedig szinte idézi a mai állapotokat. Már 12 évvel ezelőtt, „prófétai” módon megfogalmazza azt a jelenséget, azt a veszélyt, azokat a szempontokat, kihívásokat, melyekkel ma szembe kell néznünk.

Milyen pasztorális, lelkipásztori figyelmet fordít az egyház a menekültek irányába, hogyan van jelen a lelki gondozásukban? Ilyen jellegű mindennapi tevékenységeket elsősorban a szerzetesrendek, valamint a karitatív egyházi szervezetek végeznek.

The Hungarian Maltese Charity Service is in possession of experiences accumulated in more than ten years in Middle East and East African refugee camps. In their opinion it is necessary to study the present causal relationships, and global policies should be taken in account. The generating cause of the migration, often labelled as „of present days”, but which actually went on for more decades, is the fact that the West interfered with the system containing legitimate local values that are considered chaotic and inhuman from the perspective of the western scale of values, and declared it anti-democratic.

In some areas (Nairobi, for instance) as a result of the migration caused by shifting from the „internal, country-side poverty” to „urban privation”, huge refugee camps formed with no water and electricity supply and medical care, that „host” 1-1.5 million people, mostly with no personal identity. In these camps there were already born the „third generation refugees”. They can see the miserable lives of their parents and grandparents and also learn on their „smartphones” about the western welfare, then, in their desperation they leave their extending slum-like refugee camps in the hope of a better life towards „Alice’s wonderland” where they hope to benefit of the plenty. But because of the huge cultural and social differences, the „European vacuum” is not able to integrate them on the long term.

Ecclesiastic mission and engagement

Participants of the „Ecclesiastic engagement” shared particularly valuable ideas regarding the assessment of the migration issues and the discussion of the responsibilities of different participants, definition of their tasks, who formulated their questions and solutions after listening to the keynote speech of the local episcopal representative of the education department of the Szeged-Csanád Diocese.

Similar to the charity organisations, the church is not sustaining a point of view, but engages in mission in all crisis situations, and so it did in last year’s migration crisis. In such situations, there has to be analysed what does the church teach and act.

What does the church teach the society about the attitude towards refugees, towards communities that were forced to leave their homeland? In the past more than five decades more ecclesiastic circulars were issued on this topic. The first one was issued back in 1952 by Pope Pius XII, followed by another in 1969, then in 1978. The last document of this kind, issued in 2004, also mentions such refugee situations that are similar to the present one. The 12 year old document „prophesies” the processes, the dangers, the viewpoints and challenges that we have to face today.

What pastoral attention is oriented by the church towards the refugees, how is it present in their spiritual care? Such everyday activities are carried out mostly by monastics orders and church charity organisations.

Az egyház 2000 éves történetét végig kísérték a migrációs krízisek.

Maga a migráció nem egy távoli gondolat a keresztény egyház számára. Hiszen, ha valaki fellapozza a Szentírást, a Bibliát, rögtön talál több olyan történelmi helyzetet, amikor a választott népnek szembe kellett azzal néznie, hogy el kell hagynia az otthonát. Majd később visszatért az otthonába, a szülőföldjére, ahonnan el kellett vándorolnia. De az egyház 2000 éves történetét is magunk elé állíthatjuk. A migráció, a jelenlegihez hasonló helyzetek szinte végigkísérték az egyház történelmét. Kezdve a Római Birodalmat előzőnlő barbár népek bevándorlásával, egészen a világ-, és polgárháborúig. Nem egyszer kellett szembenéznie a világegyháznak azzal a kihívással, amikor egyszerre több százezer ember érkezett meg egy-egy kontinensre, teljesen más kultúrából a keresztény kultúr-világba. Tehát az egyház társadalmi tanítása olyan történelmi tapasztalaton alapul, melyet mérlegre tehetünk, amelyből tanulhatunk.

A jelenlegi kihívásokra viszont csak „összefogással” lehet válaszokat adni.

Ma mégis olyan kihívásokat állít elénk a migrációs helyzet, a menekültek válsága, hogy a sok-sok tapasztalat ellenére a kihívásokra nem lehet egyéni válaszokat adni. Nem lehet a válaszokat egyéni akciókban megfogalmazni. A választ, a segítséget csak együtt, csak közös munkával lehet megadni, csak közös erőfeszítéssel, összefogással lehet megvalósítani. Az „összefogás” a kulcsszó a mai válsághelyzetben.

Vizont nem mehetünk el amellett sem, hogy keressünk az okokat, hogy miért született meg az a válság, hogy miért jutott el ide? Hogy került bele Magyarország, Kelet-Közép-Európa ebbe a válságba? Nem egyik napról a másikra indultak el ezek az emberek, csoportok, közösségek. Minden a szemünk előtt zajlott az elmúlt évtizedekben, és most mégis csodálkozunk.

Figyeljünk Ferenc pápa, „Európa lelkiismeretének” szavaira.

2013-ban Ferenc pápa, amikor sorra süllyedtek el a Földközi-tengeren a bárkák, gumicsónakok, és hajók, több ezer emberrel a Földközi-tenger mélyén, akkor úgy fogalmazott, hogy „a Földközi-tenger Európa egyik legnagyobb temetője”. Azóta sokszor megnyilatkozik, és a szavai mögött azt érezhetjük, hogy mintha ő lenne „Európa lelkiismerete”. Néha-néha erősen, de megfogalmazza mindazt, ami egy irány, egy cél lehetne ebben az összekuszált és kiismerhetetlen helyzetben az európai polgárok számára.

Az említett dokumentumok már 50 évvel ezelőtt rávilágítanak arra, hogy a közéleti, politikai, gazdasági kiegyensúlyozatlanság és erkölcsi okok azok, amelyek elindították a tömegeket. A nyugati és keleti, az északi és déli földrészek viszonylatában megfigyelhető igazságtalanság, kizsákmányolás és szembeállítás mind-mind okai annak, hogy ma egy ilyen válsággal nézünk szembe. Ennek következménye pedig, hogy kulturális, vallási világok lépnek egymással kapcsolatba. Az ideérkező migránsok teljesen más kultúrából, teljesen más hagyományokkal, teljesen más vallási közösségekből érkeznek ide. Ilyen értelemben óriásiak a különbségek, melyek azonban nem ellentétek, hanem olyan különbségek, melyekkel egymást lehetne gazdagítani, tanítani.

Migration itself is not a faraway thought for the christian church. If someone opens the Holy Script, the Bible, will immediately find more historic event descriptions when the chosen people had to face the exile. Later they returned to their homeland, the native land they had to leave. But let's analyse the 2000 years of church history. Migration, situations similar to the present appear repeatedly in the history of the church, starting with the immigration of the barbarians that invaded the Roman Empire and ending up with the World- and civil wars. On more occasions, the church had to face the challenge when hundreds of thousands of people arrived all at once to one of the continents, coming from a completely different culture into a christian environment. Thus, the social teaching of the church is based on historic experiences, which can be used for comparison and inspiration.

Migration crises accompanied the 2000 years of church history

But today, in spite of the uncountable accumulated experiences, we still can not give individual solutions to the challenges caused by migration and the refugee crisis. The answers can not be casted in individual actions. The answer, the aid can be given only together, after working in common, with joint effort, staying „united”. In this crisis the key word is „united”.

The actual challenges can be answered only in „unity” .

But we can not leave out of consideration the causes that generated this crisis. How and why did we get to this point? How could Hungary and Central-Eastern Europe get in such a situation? These people, these groups and these communities did not live their homes from one day to another. All this happened in front of our eyes during the past decades, and now we are still surprised.

When in 2013 boats and ships sunk one after another in the Mediterranean Sea, leading to the death of more than a thousand people. Pope Francis said that „the Mediterranean Sea is one of the largest cemeteries in Europe”. Since then, His Holiness made several declarations and behind the words it feels like he would be the „ Conscience of Europe”. His message, formulated harsh sometimes, could be a direction, a goal in this confused and inscrutable world for the citizens of Europe .

Pay attention to the words of Pope Francis as „the Conscience of Europe”.

The above mentioned documents oriented the attention already 50 years ago on the fact that the imbalance of public-, political- and economic life and moral causes led to the start of the migration. Comparing Eastern and Western, Northern and Southern regions of the World, it is obvious that inequity, exploitation, opposition are all causes of the crisis that we are facing today. As a result, different cultures and religions interfere with each other. Migrants arriving into Europe come from a completely different culture, have completely different traditions and religious background. In this sense, differences are huge, but are not opposites, are differences that could enrich and teach mutually all communities.

Az elmúlt néhány esztendő (nem évtizedek!) alatt kb. harmadára csökkent a keresztény közösségek száma a Közel-Keleten. A kivégzések, az üldöztetések, az elrablások szinte mindennapi események voltak és még ma is azok. Ezen tényekről is érdemes szólni. Ugyanakkor súlyos következményei vannak, lehetnek annak, ha ebben a történelmi pillanatban, amiben most élünk itt Kelet-Közép-Európában, akár az Európa Unió, akár az egyes országok döntéshozói, közéleti személyei, akár egyes szakemberek szélsőséges válaszokat fogalmaznak meg.

Az egyháznak nem állást foglalnia, hanem cselekednie kell a migrációs válság kezelése során.

Milyen feladatok vannak, mi a teendő a migráció helyi kezelésében? A sokak által (el) várt nyilatkozat tétel helyett a Magyar Katolikus Egyház, annak egyházmegyéi, karitatív szervezetei cselekedtek. Adományokat, vizet, ételt, ágyneműket, törülközőket, tisztálkodási és tisztítószeret, bútorokat osztott a menekülteknek. A legfontosabb talán mégis az, hogy kísérő nélküli kiskorú gyermekek kerültek elhelyezésre az egyházi fenntartású karitatív-szociális intézményekben.

Az egyháznak is vannak feladatai a jelenlegi válsághelyzet megoldása érdekében.

Milyen feladatokat fogalmazott meg az egyház önmaga számára? A válasz megadásához érdemes kölcsön venni azokat a gondolatokat, melyeket közel-keleti vallási vezetők, szíriai keresztények és muzulmánok fogalmaztak meg. Az első fontos feladat: megteremteni azt a békét, melyet elvettek tőlük, hogy visszatérhessenek az otthonaikba. A második feladat az emberi, a humanitárius segítség, amibe például az is beletartozik, hogy a több millió fős menekülttáborokban az egyház segít eltemettetni a halottakat. A harmadik feladat, hogy a rászoruló keresztény közösségek számára adományokat kell gyűjteni, és azt személyesen elvinni nekik. El kell tehát menni Szíriába, Libanonba, és mindenhová, ahol szenvedő emberek élnek. Hiszen nagyobb, szinte mindennapi veszélyben élnek azok, akik otthon maradtak, mint azok, akik elmenekültek. Muszáj a reményt tartani az otthon-maradottakban, hogy még viszontlátják elvándorolt családtagjaikat, ismerőseiket. A negyedik egyházi feladat segíteni megteremteni azokat a lehetőségeket, melyek közreműködésével vissza tudnak térni mindazok, akik vissza szeretnének menni a saját szülőföldjükre. Az ötödik feladat (nem csak egyházi, de világi szinten is) megállítani a kizsákmányoló embercsempészeket, akik vezetik, egy nem is létező álmovilággal áltatják és becsapják az ide érkező családokat, gyermekeket, fiatalokat, időseket.

Nincs keresztény, vagy nem-keresztény válasz. Emberi válasz van elsősorban erre a helyzetre, az emberi válasz viszont keresztény is.

Ahogy az a bevezetésben már megfogalmazásra került, a rendezvénysorozat résztvevői – az „Európa a polgárokért” program alapelveivel összhangban – változatos módon fogalmazták meg a tárgyaló témával kapcsolatos véleményüket. Az „Egyházi szerepvállalás” workshop által különösen hangsúlyozott „összefogás” gondolatával a testvér-települési találkozó valamennyi résztvevője egyetértett a kérdés további kezelését illetően.

In the past few years (not decades!) the christian communities in the Middle East decreased in number with about two thirds. Executions, persecution, kidnappings became almost common, everyday events, and still are. This is an aspect that also should be brought in discussion. In the same time, the formulation of radical answers by EU or national decisionmakers, opinion-shapers, even some experts in this historical moment in Central-Eastern Europe might have severe consequences.

What are the tasks, what should be done for the local management of the migration issues? Instead of the sonorous declarations expected by many, the Hungarian Catholic Church and its dioceses, charity organisations took action. They supplied the refugees with donations, food, water, bed linen, towels, toiletry and cleaning products, furniture. But probably the most important was the placement of the unattended minor children in the charity children's homes that are under the administration of the church.

The role of the church is not to take position, but to take action during the management of the migration crisis.

What targets did the church assume? To find the answer, it is worth to borrow the ideas formulated by the religious leaders from the Middle East, christians and muslims from Syria. The first

Church also has duties in the solutioning of the present crisis.

main target: to bring back the peace that has been taken away from them, so they can return to their homes. The second target is the humanitarian aid that might include also the help of the church in burying the dead from the refugee camps hosting millions. The third task is to collect donations for the christian communities in need and distribute these to them personally. So trips must be made to Syria, Lebanon and all over where suffering people live. Those who remained home live in permanent danger, even worse than the refugees. The hope of seeing again their relatives and acquaintances who left must be maintained in those who remained home. The fourth church target is to help to create those opportunities, which are useful for the return of those who chose so, to their own homelands. The fifth (not only ecclesiastic, but also secular) task is to stop the exploiting human smugglers, who lure people to start this journey towards a non-existing dreamworld and mislead the families, children, youngsters and the elderly upon arrival.

There is no christian or non-christian answer. There is a human answer first of all to this situation, the human answer being christian, in the same time.

As it was already mentioned in the introduction, the participants of the series of events – in accordance with the principles of the programme „Europe for Citizens” – formulated their opinions regarding the discussed topic in various ways. As for the idea of „Unity”, emphasised especially at the „Ecclesiastic engagement” workshop, all participants from the twin towns agreed that it is requisite for the further handling of the situation.

